

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **M. G.,** zast. JUDr. Alenou Strnadovou, advokátkou, se sídlem v Liberci, Tovaryšský vrch 1358/3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 9. 2004, č. j. 63 Az 6/2004 - 38, a o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 8. 1. 2004, č. j. OAM-6719/VL-07-03-2003, byla zamítnuta žádost žalobce o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“). Správní orgán v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti o udělení azylu byla snaha žalobce vyhnout se pronásledování ze strany majitele poškozeného vozidla, který požadoval náhradu škody, a také přání legalizace pobytu na území ČR, kde by chtěl žít s rodinou. Správní orgán dospěl k závěru, že v průběhu řízení nebyla shledána žádná skutečnost, která by vedla k závěru, že žadatel splnil podmínky pro udělení azylu podle § 12. Tím byly podle názoru žalovaného splněny podmínky ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. V odůvodnění rozhodnutí se zabýval i podmínkami pro udělení azylu podle § 13, 14 zákona o azylu.

Proti citovanému rozhodnutí podal žalobce opravný prostředek (žalobu), ve kterém pouze uvedl, že nesouhlasí s rozhodnutím žalovaného a žádá o nové projednání své věci.

Usnesením ze dne 16. 2. 2004, č. j. 63 Az 6/2004 - 14, vyzval soud žalobce k odstranění vad podání do 15-ti dnů ode dne doručení tohoto usnesení. Současně byl žalobce poučen, že pokud nebude výzvě soudu vyhověno ve stanovené lhůtě, bude jeho podání odmítnuto.

V doplnění žaloby ze dne 3. 5. 2004 žalobce žalovanému vytýkal porušení § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), neboť nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem si neopatřil potřebné podklady pro rozhodnutí. Dále namítal, že rozhodnutí žalovaného není v souladu se zákonem a nevyšlo ze spolehlivě zjištěného stavu věci. V případě návratu do vlasti se obával ponižujícího a nelidského zacházení ze strany věřitelů a domníval se, že splňuje podmínky pro udělení azylu z humanitárních důvodů. Navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 21. 9. 2004, č. j. 63 Az 6/2004 - 38, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a Česká republika nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozhodnutí soud konstatoval obsah správního spisu a uvedl, že ze všech procesních úkonů, učiněných žalobcem v tomto řízení o udělení azylu, vzal za prokázáno, že žalobce neopustil Ukrajinu z důvodů relevantních pro udělení azylu na území ČR, a dále, že skutečnosti jím uváděné nejsou podřaditelné pod žádný z důvodů pro udělení azylu. Krajský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že v případě žalobce byly naplněny podmínky pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné ve smyslu ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Konstatoval, že nelze souhlasit s námitkou žalobce ohledně porušení § 91 zákona o azylu, a to vzhledem ke skutečnosti, že v souladu s ustanovením § 28 zákona o azylu ministerstvo v rozhodnutí uvede, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování, jen v případě, že rozhodne o udělení či odnětí azylu. Dále uvedl, že nemůže přisvědčit ani další námitce žalobce stran nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci žalovaným. K tomu doplnil, že žalobci byla dána možnost vyjádřit se k protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu, případně navrhnout jeho doplnění, a to vše za účasti tlumočníka do ruského jazyka. Žalobce však tuto možnost nevyužil. Krajský soud dodal, že z napadeného rozhodnutí je zřejmé, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval. Podle názoru krajského soudu se žalovaný věcí zabýval svědomitě, před vydáním rozhodnutím byl skutkový stav zjištěn dostatečně, žalovaný vycházel z výpovědí žalobce i z objektivních informací o situaci v zemi původu žalobce a z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že se žalobce vypořádal se všemi provedenými důkazy. Z těchto důvodů dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Proti citovanému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, v níž uvedl, že napadá výše uvedené rozhodnutí soudu v celém rozsahu, a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Vyslovil nesouhlas s rozhodnutím krajského soudu, neboť má zato, že soud rozhodl věcně nesprávně a nevzal v úvahu důvody, které stěžovatel uváděl v žalobě. Stěžovatel proto navrhoval, aby Nejvyšší správní soud rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti pouze sdělil, že se k ní vzhledem k jejímu obsahu nebude vyjadřovat. Zcela odkázal na správní spis. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud nepřiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že se stěžovatel dovolává právních důvodů kasační stížnosti vymezených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím správním řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 12 zákona o azyl se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) cit. zákona se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12. Podle ustanovení § 16 odst. 2 cit. zákona lze takové rozhodnutí vydat nejpozději do 30-ti dnů od zahájení řízení o udělení azylu.

Jak Nejvyšší správní soud zjistil z obsahu správního spisu, stěžovatel podal dne 29. 12. 2003 žádost o udělení azylu, ve které uvedl, že na Ukrajině v lednu 2001 slavil s kamarádem narozeniny, opili se a poprali se s dalším mužem, kterému poté rozbili auto. Tento muž od něj nyní požaduje náhradu škody a on přijel do ČR vydělat peníze na splacení uvedené náhrady škody. V protokolu o pohovoru k žádosti o azyl ze dne 7. 1. 2004 dále uvedl, že mu bylo uděleno správní vyhoštění z ČR a proto požádal o azyl. Důvodem bylo i to, že si chce legalizovat pobyt na území ČR, chtěl by zde žít s manželkou a dětmi.

Z výše uvedeného vyplývá pro Nejvyšší správní soud závěr, ostatně učiněný předtím jak žalovaným, tak krajským soudem, že stěžovatel žádá o udělení azylu z důvodu obavy z vyhrožování kvůli nesplacenému dluhu. Jak již bylo vícekrát judikováno zdejším soudem, žádost o azyl, jejímž jedinými důvody jsou pouze potíže se soukromými osobami (zde s věřiteli) v domovském státě, je zjevně nedůvodná. Ohrožení žadatele o azyl, které vyplývá z možné násilné činnosti soukromých osob, není relevantním důvodem pro udělení azylu. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že žalovaný postupoval v souladu se správním řádem, dostatečně zjistil skutkový stav věci, když při svém rozhodování vycházel z podání a výpovědí stěžovatele získaných v rámci správního řízení.

Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s právním posouzením věci žalovaným a potažmo i krajským soudem, neboť ani podle názoru zdejšího soudu stěžovatel neprokázal, že je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Stěžovatelem tvrzené obavy z ublížení na zdraví a vydírání manželky, které by mu mohly způsobit soukromé osoby, nemůže Nejvyšší správní soud akceptovat, neboť v jeho případě se nejedná o pronásledování ve smyslu zákona o azylu. V dané věci lze poukázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, kde bylo konstatováno, že „*skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny*“. Za pronásledování by mohlo být v souvislosti s ohrožením soukromými osobami pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před tímto ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Tak tomu ovšem v posuzovaném případě zjevně nebylo, neboť jak stěžovatel sám uvedl, žádné oznámení na policii neučinil. Za této situace nelze dovozovat, že by orgány státní moci na Ukrajině nebyly schopny účinnou ochranu stěžovateli poskytnout, když on sám nepodnikal kroky, které by k takové ochraně mohly vést.

V posuzované věci rozhodnutí správního orgánu obsahuje pouze výrok o zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně neodůvodněné podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. V rámci odůvodnění se však správní orgán vyjadřuje rovněž k důvodům udělení azylu podle ustanovení § 13 zákona o azylu (a konstatuje, že stěžovatel důvody pro uplatnění azylu podle cit. zákonného ustanovení nesplňuje) a § 14 zákona o azylu (a konstatuje, že azyl podle cit. zákonného ustanovení neuděluje). V rámci daného případu je nutno konstatovat, že správní orgán pochybil, jestliže žádost stěžovatele zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 zákona o azylu a současně se v rámci odůvodnění vyjadřoval (a věc posuzoval) i podle § 13 (sloučení rodiny) a § 14 (humanitární azyl) zákona o azylu. Pokud totiž z řízení o azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona o azylu, pak správní orgán bez dalšího – ale jen ve lhůtě podle odst. 2 téhož ustanovení – zamítne žádost. Rozhodne tedy konečným způsobem ve věci, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Pro rozhodování o udělení azylu pro některý z důvodů předvídaných v ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu je však určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Protože tento důvod při zamítnutí žádosti podle § 16 zákona o azylu zjišťován není, stává se část odůvodnění rozhodnutí správního orgánu (zabývající se důvody azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu) nadbytečnou ve vztahu k výroku podle § 16 zákona o azylu (a fakticky je s ním v logickém rozporu). Toto formální pochybení správního orgánu zůstává však bez vlivu na zákonnost přezkoumávaného rozhodnutí a nezpůsobuje ani jeho nicotnost.

Jak již bylo výše uvedeno, Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s právním posouzením věci žalovaným a potažmo i krajským soudem. Stěžovatelem tvrzené skutečnosti nelze akceptovat jako důvody pro udělení azylu, neboť v jeho případě se nejedná o splnění azylově relevantních ustanovení zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud k výše uvedenému dodává, že smyslem práva azylu je poskytnout žadateli ochranu. Nejde však o ochranu před jakýmikoliv negativními jevy v zemi původu. Nárok na udělení azylu vzniká jen z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Vždy je třeba se zabývat podstatou tvrzených důvodů pro udělení azylu, kterými jsou v případě stěžovatelky zejména důvody ekonomické. Tyto důvody však nelze považovat za důvody azylově relevantní.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že posouzení právních otázek soudem nepovažuje za nesprávné a důvod tvrzený stěžovatelem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. v posuzované věci neshledal.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť stěžovatel s podanou kasační stížností úspěch neměl.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. května 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu